

Minnesanteckningar

Kollektivtrafik- och regionalt utvecklingsforum

16 juni 2023

Plats, tid: Gustaf Fröding Hotell Karlstad, kl 09.00-12.00

Välkommen till sakområdesforum

Kollektivtrafik- och regionalt utvecklingsforums presidium, Erik Evestam, Elisabeth Björk, Region Värmland och Niklas Wikström, Karlstads kommun

Deltagarna hälsas välkommen till dagens Kollektivtrafik- och regionalt utvecklingsforum. Inledningsvis presenteras dagens agenda översiktligt.

Komplettering samverkansstrukturen

Ingrid Strengsdal, chef, Värmlandsrådsavdelningen

Förtydligande av forumets betydelse och roll i samverkansstrukturen. Forumet är ett politiskt informationsforum för specifika sakfrågor. Forumet har inte mandat att göra ställningstaganden eller fatta beslut, men är viktig för att främja samverkan och dialog kommuner och region emellan. Det blir en form att mötas för att prata om gemensamma frågor, utbyta erfarenheter, idéer och tankar. Deltagarna har ett eget ansvar att bära med sig information och frågor från forumet till den egna organisationen. Formella beslutsprocesser fattas hos regionen eller den egna kommunen. Forumets ordförande (vilka är med i Ordföranderådet) kan göra medskick till Ordföranderådet vid specifik information.

Regionen ansvarar för facilitering och administration i form av exempelvis utskick av minnesanteckningar och presentationer från respektive forumstillfälle. Informationen finns även att ta del av på Värmlandsrådets hemsida: [Värmlandsrådet Webb: Start \(trippus.net\)](http://Värmlandsrådet Webb: Start (trippus.net))

För vidare information se presentation "Politisk samverkansarena - Värmlandsrådet".

Information om mötestider hösten 2023 samt mötestider 2024

Mötestider hösten 2023

- 20 oktober
- 15 december

Mötestider år 2024

- 16 februari
- 14 juni
- 11 oktober
- 13 december

Mötestider för år 2024 fastställdes i samband med Ordföranderådets möte den 16 juni. Enligt önskemål från Kollektivtrafik- och regionalt utvecklingsforumet kommer forumets

mötestillfällen fortsatt vara i samband med Ordföranderådets möten. Mötestiderna kommer att skicka ut till officiella e-postadresser och forumsdeltagare innan semestern.

Aktuellt utvecklingsarbete i kollektivtrafiken

Mattias Bergh, trafikdirektör, Markus Bergman, trafikchef regionbuss, Region Värmland

Kollektivtrafik är, tillsammans med hälso-och sjukvård, regional utveckling samt kultur och bildning, en av Region Värmlands fyra övergripande verksamheter. Värmlandstrafik organiserar regiontrafik med buss och tåg, stadstrafik i Karlstad, anropsstyrd trafik, skoltrafik i 15 kommuner, färdtjänst, sjukresor och tätortstrafik i Arvika, Kristinehamn och Säffle. Kunderna är resenärer i alla åldrar, från skolungdomar till pensionärer. Lösningar erbjuds för olika typer av resor, i form av olika biljettalternativ som ska passa för pendling i olika format. Biljetterna finns att köpa via biljettautomater eller mobilapp etc.

Samhället såväl branscher är under ständig förändring och utveckling, så finns även behov av utveckling inom Kollektivtrafiken- och behov av att resa på nya sätt. Region Värmland ska arbeta kreativt och utmanande för att hitta nya tjänster och lösningar för att möta medborgarnas transportbehov.

Smart resande i Värmland, är ett nytt trafikprogram, där Region Värmland breddat sitt uppdrag. Fortsatt är kärnan att bemöta behovet av skolpendling och arbetspendling, men även att tänka helhet och mobiliteten av att resa. Med fokus att fortsatt nå de medborgare som väljer att köra sin egen bil istället för att åka kollektivt.

En ny tid kräver nya lösningar. Kollektivtrafiken står inför en upphandling 2027. Innan dess krävs tester på vad som ska upphandlas. På de tunga stråken, med krav på snabb och tät trafik, har S-linjen testats samt dubbeldäckare inom den regionala busstrafiken. För att möjliggöra för resenärer som pendlar mellan Karlstad-Årjäng har dubbeldäckare satts in och i samarbete med kommunen har pendlare fått tillgodose restiden som betald arbetstid. Vi stationerna i Karlstad och Arvika finns tillgång till att låna cykel, för att möjliggöra för exempelvis pendlare att cykla sista biten till arbetet. Tillsammans med Visit Värmland har man arbetat för att främja möjligheterna att cykla och åka kollektivt till populära turistattraktioner såsom Klarälvsbanan. Båtbussen har även gett genomslag och varit ett uppskattat koncept i Karlstad, med resor till exempelvis Kristinehamn, Borgvik och Hammarö. I samband med pandemin startades en busslinje mellan Karlstad och Glasskogen, då intresset för vandring var stort.

Vidare testas även dynamisk trafik såsom X-linjen i Säffle. Till skillnad från klassisk busstrafik med fasta tider och hållplatser, skapas linjen efter vart resenären vill åka och när. På så sätt minimeras tomma bussar utan resenärer. Trafikkonceptet bygger på resor i realtid och tanken ”res när du vill och vart du vill”. Kunden bokar resan i en app. När flera personer bokar en resa i samma riktning åker de tillsammans. X-linjen har fått ett positivt utfall i Säffle och fungerat väl i tätorten, med resenärer i olika åldrar. Nytt pilotprojekt för X-linjen har nu även påbörjats i Sunne kommun, med test mot landsbygden.

Samverkan tillsammans både ur ett kommunalt och regionalt perspektiv är viktigt för utvecklingen inom kollektivtrafiken. De projekt som utförs kan i dagsläget finansieras av de pengar som finns, till följd av att man ersätter det som inte funkar inom Kollektivtrafiken med de nya projekten.

Framtidens skoltrafik i Värmland

Mattias Bergh, trafikdirektör, Markus Bergman, trafikchef regionbuss, Region Värmland

Region Värmland upphandlar skoltrafiken för hela Värmland (undantag Karlstads kommun). Kommunen ansvarar för regelverk och tar beslut om vem som får skolskjuts. Region Värmland/Värmlandstrafik planerar och utför skoltrafiken.

Skoltrafiken påverkar kollektivtrafikens utformning. Primärt används den allmän kollektivtrafiken för skoltrafik, men det finns även separat skoltrafik.

Dialog pågår med kommunerna för att diskutera hur skoltrafiken kan förbättras och hur utmaningar ska mötas.

Mixtrafik

En tjänst som låter allmänheten boka sig ombord på skolbussarna vilket ökar tillgängligheten till kollektivtrafik på landsbygden. Via en bokningssida med login via bank-id kan resenärer erbjudas plats på bussen. Bokning och betalning sker via sidan. I dagsläget är tre värmländska kommuner anslutna. Målbilden för år 2024 är att samtliga kommuner ska vara anslutna. Bokning av platser görs främst av elever, kompisåkningar föräldrar till barn som är berättigad till skolskjuts. Tjänsten kan ses som en besparing och inkomstkälla för kommunerna. Fordonen utnyttjas mer, samtidigt som det förenklar mångas livspussel, då elever kan resa annan tid än ordinarie skolskjutstid.

Bussklubben

En skoltrafikapp utvecklade för att öka skoltrafikens kvalitet för elever och närstående samt underlätta för kommuner, entreprenörer och kollektivtrafiken. I realtid kan elever se vart bussen befinner sig, viktig störningsinformation skickas i notisform, barnen kan skapa en egen avatar, spela spel, quiz och besöka klubbhus. Vårdnadshavare kan även se när barnet stigit på och av bussen, vilket ökar tryggheten.

För mer information hänvisas till presentation *"Framtidens skoltrafik"*, där även information om skolkort och finansiering av följande presenteras.

Fråga: Kommer det bli något alternativ till bank-id för resenärer som saknar följande?

Svar: Inte vad vi vet ännu. Vi tror att önskemålet om att övriga resenärer som reser med skoltrafik, ska legitimera sig med bank- id grundar sig i en trygghetsfråga och vana. Något som vi tror kommer försvinna med tiden

Inspel: Bussvärdar kan vara ett alternativ i stället för legitimering via bank-id

Fråga: Om vi får överklagan på-/eller bussbolag sätter sig emot att allmänna resenärer ska få åka med skoltrafiken, hur tänker vi då?

Svar: Det är viktigt att vi vågar utmana, så att det sker förändringar och utveckling

Inspel: Länge har vi fokuserat på att resenärer ska åka från ort till ort, och inte tänkt på dem som på landsbygden långt ifrån en hållplats. Nu har man tänkt om och det är positivt.

Medskick att vi behöver tänka på vägar och belysning de mörka årstiderna när barnen ska gå hem från bussen

Generellt uttrycks stor positivitet över utvecklingen inom kollektivtrafiken bland forumsdeltagarna. Både vad gäller exempelvis X-linjen, Mixtrafik såväl Bussklubben.

Värmlands kompetensförsörjning- kompetensförsörjningsrapport och nulägesbild

Ulrica Matthed Bergström, strateg regional utveckling, Region Värmland

Rapporten Värmlands kompetensförsörjning är en uppdatering av den kartläggning som Region Värmland publicerade 2020, vars syfte är att beskriva det värmländska kompetensförsörjningsbehovet och identifiera strukturella utmaningar som länets arbetsmarknad står inför.

Ulrica Matthed Bergström, kompetensförsörjningsstrateg på Region Värmland medverkar för att berätta vad kartläggningen kommit fram till. Nedan finns länk till rapporten i helhet.

Vi har en förändrad befolkningsutveckling, som visar på att vi blir allt äldre. Allt färre i arbetsför ålder ska försörja allt fler. Rapporten visar att Värmland står inför stora utmaningar för att säkra kompetensförsörjningsbehovet. Redan idag är bristen på kompetens påtaglig inom vissa yrken. Störst påverkan på arbetsmarknaden har digitaliseringen, krav på kompetens och snabb utveckling, vilket gör det svårare att hänga med. Kompetensförsörjningen kommer bli ett tillväxthinder.

Andra faktorer som påverkar är:

- Omvärldsläget, branscher som drabbats under pandemin har idag svårt att rekrytera
- Konkurrens om spetskompetenserna mellan branscher
- Svårt att rekrytera personer med rätt yrkeskompetens, främst personer med både yrkeskompetens och erfarenhet. Det geografiska läget påverkar. Personliga egenskaper och engagemang kan vara nyckeln för att få arbetskraft, utbildning som saknas skulle kunna ges i samband med anställning
- Digitaliseringen kan attrahera andra grupper, krav på nya kompetenser. Förutom att ny kompetens behöver attraheras, krävs att befintlig personal kompetensutvecklas. Ökat behov av teknisk kompetens
- Utbildning, tillgängligt i närmiljö eller på distans
- Samverkan är viktigt. Få fler att vilja flytta till vårt Värmland. Se till helhet för hela länet och inte bara i den egna branschen. Branscher behöver dock fortsatt uppmärksamma sig själva, vad man jobbar med och vilket kompetensbehov som finns. Vikten av att vara en attraktiv arbetsgivare och arbeta med sitt varumärke

Rapporten visar ett antal slutsatser:

- *Höjd utbildningsnivå, men också fler yrkesutbildade*
Fler ungdomar behöver gå ur gymnasiet, fler behöver läsa yrkesutbildning och på eftergymnasial nivå (främst de som läst en högskoleförberedande utbildning, men som inte läst vidare)
- *Flexibel utbildning som svarar bättre mot arbetsmarknadens behov*
Utbildningarna ska vara riktade och planerade utifrån arbetsmarknadens behov samt individers intresse. Se över omställningsstudiestöd samt utveckling av validering
- *Ett attraktivt Värmland*
Goda pendlingsmöjligheter. Arbeta för studier både med fysiska träffar och på distans. Få personer att stanna kvar efter avslutad utbildning. Verka för att få andra att flytta till Värmland
- *Höjd sysselsättningsgrad*
Arbeta för att alla som kan och vill ska få arbeta, möjliggör genom exempelvis praktik eller arbetsprövning
- *Attraktiva arbetsgivare och förändrade attityder*
Öka attraktiviteten hos yrken, för att attrahera och bibehålla personal. Stärka sitt varumärke
- *Ökad innovationsförmåga och omställningskapacitet*
Omställningen under pandemin var betydelsefull. Såsom vid kris eller klimatförändringar. Omställningskapaciteten är fortsatt viktig

Kartläggningen belyser även orsaker till arbetslöshet, fördelning mellan män och kvinnor, utbildningsnivåer ect. Rapporten i sin helhet finner ni på [Värmlands kompetensförsörjning - Region Värmland \(regionvarmland.se\)](https://regionvarmland.se/regionvarmland/om-regionen/regionvarmlands-kompetensforsorjning).

Reflektionsfråga

Vad gör vi nu tillsammans i Värmland?

Inspel från mötesdeltagare

- Vi är ödmjuka för att vi gör mycket i Värmland, men vi behöver göra mer. Främja anställningsbarheten för personer utanför arbetsmarknaden samt unga. Samverkan mellan kommunerna. Idag pågår samverkan och samarbeten, men vi behöver bli ännu bättre. Bättre utbildningar inom det svenska språket
- Arbeta för att kommunerna inte ska ta kompetenserna från varandra

- Utgå från rapportens slutsatser
- Använda digitala hjälpmedel och verktyg på många sätt, både inom kommunerna och regionens verksamhet tillsammans. Exempelvis genom äldreomsorgen
- Tillsammans verka för ett attraktivt Värmland, med gemensamma infrastruktursatsningar och en kollektivtrafik så att medborgare kan arbeta där jobben finns. Satsa på pendlingstrafik. Se även över kollektiva förbindelser utanför Värmland och hur man gemensam kan samverka med andra län. Samarbete med Norge
- Hur väcker vi intresse för utbildningarna som tas fram? Vi behöver kroka arm med branscherna och branschorganisationerna. Att man söker en utbildning som leder till arbete
- Utveckling inom genus- och könsfördelning på arbetsmarknaden i Värmland. Kan leda till att personer från andra län flyttar hit

För vidare information se presentation *"Värmlands kompetensförsörjning – kompetensförsörjningsrapport och nulägesbild"*.

Summering, vad tar vi med oss från dagens dialoger

Niklas Wikström, vice ordförande, avslutar och tackar för dagens möte. Niklas belyser datum för forumet i höst och uppmanar till kontakt kommunerna och regionen emellan även mellan forumstillfällena. Inspel, synpunkter och önskemål tas tacksamt emot av deltagarna inför kommande möten.

Vid anteckningarna

Elin Åberg
Koordinator

Anteckningar justeras av

Elisabeth Björk
Ordförande
Kollektivtrafiknämnden

Erik Evestam
Ordförande
Regionala utvecklingsnämnden

Deltagarlista

Organisation

Namn

Arvika Kommun

Leif Johansson
Stefan Åström

Eda Kommun

Helge Viklund
Runar Johansson

Filipstads Kommun

Johnny Grahn

Forshaga Kommun

Per Lawén

Grums Kommun

Anders Leander
Jesper Johansson

Hagfors Kommun

Jens Fischer

Hammarö Kommun

Solweig Gard
Peter Johansson

Karlstads Kommun

Frida Pettersson
Niklas Wikström

Kils Kommun

Anders Johansson
Jan Fallström

Kristinehamns Kommun

Anders Ölmhult
Jan- Björn Jensen

Munkfors Kommun

Mathias Lindquist

Region Värmland

Elisabeth Björk
Erik Evestam
Sara Gunnarsson
Stina Höök
Tobias Eriksson

Sunne Kommun

Linda Johansson
Henrik Frykberger

Storfors Kommun

Hans Jildesten

Säffle Kommun

Ann Mlakar
Dag Rogne

Torsby Kommun

Peter Jonsson
Sture Lindqvist

Årjängs Kommun

Kristina Kristiansson
Stefan Moberg

I tjänsten

Region Värmland

Christoffer Harnell

Elin Åberg

Elisabeth Björk

Johanna Berglind De Backer

Lena Thorin

Markus Bergman

Mattias Bergh

Sara Gunnarsson

Ulrica Matthed Bergström